

# **Роботодавець не виплачує нараховану заробітну плату: що може зробити працівник для її отримання**

## **Спочатку основні положення щодо виплати заробітної плати**

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом (ст. 43 [Конституції України](#)). Працівник має право на оплату своєї праці на підставі укладеного трудового договору (ст. 21 [Закону України «Про оплату праці»](#), далі – Закон про оплату праці).

Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу (ст. 94 [Кодексу законів про працю України](#), далі – КЗпП).

Оплата праці працівників підприємства здійснюється в першочерговому порядку; своєчасність та обсяги виплати заробітної плати працівникам не можуть бути поставлені в залежність від здійснення інших платежів та їхньої черговості (ст. 97 КЗпП, ст.ст. 15, 24 Закону про оплату праці).

## **Коли повинна виплачуватись заробітна плата**

Заробітна плата виплачується працівникові регулярно в робочі дні у строки, встановлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (а в разі відсутності таких органів – представниками, обраними і уповноваженими трудовим колективом), але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує шістнадцяти календарних днів, та не пізніше семи днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата.

У разі коли день виплати заробітної плати збігається з вихідним, святковим або неробочим днем, заробітна плата виплачується напередодні.

Розмір заробітної плати за першу половинку місяця визначається колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим з виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом (а в разі відсутності таких органів – представниками, обраними і уповноваженими трудовим колективом), але не менше оплати за фактично відпрацьований час з розрахунку тарифної ставки (посадового окладу) працівника.

Заробітна плата працівникам за весь час щорічної відпустки виплачується не пізніше ніж за три дні до початку відпустки (ст. 115 КЗпП, ст. 24 Закону про оплату праці).

Затримка виплати заробітної плати навіть на один і більше днів є порушенням строків виплати.

Невиплата заробітної плати є посяганням на право на саме життя (правова позиція Конституційного Суду України, викладена в його Рішенні від 29 січня 2008 року №2-рп/2008, за якою право заробляти собі на життя є невід'ємним від права на саме життя, оскільки останнє є реальним лише тоді, коли матеріально забезпечене (абз. 2 пп. 6.1.1 пп. 6.1 п. 6 мотивувальної частини)).

## **Що робити працівнику якщо роботодавець не виплачує нараховану заробітну плату**

Звернутись з письмовою заявою до роботодавця про виплату заборгованої суми заробітної плати;

Якщо безпосередні переговори з роботодавцем не призвели до результату та заробітну плату не виплачено, необхідно звернутися із заявою до профспілки про вирішення питання виплати заробітної плати.

Наступна інстанція - комісія по трудових спорах: трудовий спір підлягає

розглядів в комісії по трудових спорах, якщо працівник самостійно або з участю профспілкової організації, що представляє його інтереси, не врегулював розбіжності при безпосередніх переговорах з власником або уповноваженим ним органом.

У разі якщо комісія по трудових спорах не створена або працівник не погоджується з рішенням комісії, робітник має право звернутися до місцевого суду про примусове стягнення заборгованості із виплати заробітної плати.

**На будь якому етапі працівник має можливість звернутися до Держпраці або її територіальних органів із скаргою на дії роботодавця.**

У зв'язку із порушенням строків виплати заробітної плати, якщо затримка становить більше 1 календарного місяця, провадиться компенсація працівникам втрати частини заробітної плати відповідно до індексу зростання цін на споживчі товари і тарифів на послуги у порядку, встановленому чинним законодавством. Виплата громадянам суми компенсації провадиться у тому ж місяці, у якому здійснюється виплата заборгованості за відповідний місяць (ст. 34 Закону про оплату праці, [Закон України «Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати»](#)).

Контроль за додержанням законодавства про оплату праці здійснюють: центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю; податкові органи. Громадський контроль за додержанням законодавства про оплату праці здійснюють професійні спілки та їх об'єднання (ст. 35 Закону про оплату праці).

Старший інспектор ГУ Державної служби  
України з питань праці в Одеській області

І.Б.Сорокін

0973741562

04840-62552